

Villa Iled, 1910 (foto Haags Gemeentearchief)

Aan de rand van het Statenkwartier, aan de Scheveningseweg 106, staat een villa die in 1895 gebouwd werd in opdracht van Pieter Kolff, een rijke tabaksplanter van de Deli Maatschappij in Nederlands-Indië. Kolff gaf zijn villa de naam Iled, een woordspeling op Deli.

De grote villa in de duinen was in de natuurlijke omgeving ingepast, in samenhang met het achterliggende duingebied. In de Tweede Wereldoorlog namen de Duitsers de villa in beslag en gebruikten het als kantoor. Na de oorlog vestigde het NEBO-verpleeghuis zich na enkele verbouwingen in 1947 in Villa Iled. Door verdere verbouwing en uitbreiding in de decennia daarna ging de samenhang tussen bebouwing en natuurlijke omgeving verloren.

Het NEBO-verpleeghuis fuseerde in 1972 met het Bronovo ziekenhuis. In 2003 verhuisde het NEBO-verpleeghuis van Scheveningen naar een nieuw gebouw aan het Floris Arntzeniusplein in Benoordenhout. Sindsdien werden de opstallen op de voormalige NEBO-locatie niet meer gebruikt. Ze raakten in verval en er volgde jarenlange leegstand of tijdelijke bewoning door antikraak.

Villa Iled staat vlakbij het bebouwde gebied van Scheveningen dorp; in de zijstraten bevindt zich een mix van grote complexen, villa's en rijen aaneengeschakelde woningen. Aan de achterzijde bevindt zich het Doornikseduin, ook wel Doornduin genoemd. Dit duin vormde ooit samen met het Lindoduin een groot duingebied tussen de Scheveningseweg en de zee. Nu is het Lindoduin bebouwd, maar het Doornduin is nog uniek vanwege het groen, de natuur en de hoogteverschillen. Een deel van het Doornduin is openbaar toegankelijk. Het gebied valt binnen het bestemmingsplan Statenkwartier, vastgesteld in 1992. Het Statenkwartier is in 1996 aangewezen als beschermd stadsgezicht. Op de voormalige NEBO-locatie rust de bestemming 'Bijzondere doeleinden - medische voorzieningen'.

Omdat na het vertrek van het NEBO-verpleeghuis de bebouwing niet langer een functie als verpleeghuis had, wilde de eigenaar het terrein verkopen ten behoeve van herontwikkeling. Ook de gemeente Den Haag en omwonenden wilden graag herontwikkeling, om tot een betere stedenbouwkundige inpassing te komen. In opdracht van de gemeente werd een haalbaarheidsstudie verricht naar de mogelijkheden

Huidige Villa Iled (foto VvdH)

voor behoud van de vervallen villa en het toevoegen van nieuwe bebouwing voor zorgfuncties in combinatie met wonen. Daarbij was herstel van de landschappelijke verbinding met het achterliggende duingebied uitgangspunt.

Vanaf 2006, toen het eerste bouwplan bekend werd, werd er over tal van opties overlegd tussen de eigenaar, de gemeente, potentiële aannemers en omwonenden. Voor de omwonenden telde vooral het toekennen van een parkbestemming aan het Doornduin, waar de gemeente toen nog weinig oog voor leek te hebben. In 1993 had Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland echter al bepaald dat het duindeel van de NEBO-locatie “gezien de bijzondere waarde niet voor bebouwing in aanmerking komt.” GS achtten het gewenst “dat, gelet op de in dit duingebied aanwezige natuurwaarden, het achterterrein en het aangrenzende Doornpark een bestemming krijgen die beter gericht is op het behoud en herstel van de natuurwetenschappelijke waarde van het groengebied.” Het is tegen deze achtergrond dat meer dan 140 omwonenden in 2006 opdracht gaven aan het Centrum voor Milieuwetenschappen (ML) van de Universiteit Leiden voor een onderzoek hiernaar.

De gemeente gaf vervolgens aan, het voortbestaan van dit gebied van bijzonder belang te achten en nam de aanbevelingen van het onderzoeksrapport grotendeels over. Kernpunt: de voormalige NEBO-locatie vormt onderdeel van “de ecologische verbindingzone Scheveningen.” Oftewel: het Doornduin met zijn bijzondere en hoge natuurwaarde is een belangrijke landschappelijke schakel tussen Scheveningen en de Westduinen.

Er kwam een bestemmingsplan waarin centraal stonden: het versterken van de woonfunctie, het verbeteren van de kwaliteit van de woonomgeving en het verbeteren en versterken van de verzorgende diensten op wijkniveau. Dit paste goed in het door de gemeente gewenste plan van een zorg- en gezondheidscentrum en woningen (zorg- of vrije sectorwoningen).

Randvoorwaarde voor de herontwikkeling was dat de historische villa zou worden gerestaureerd en een nieuwe functie zou verkrijgen en dat nieuwbouw achter de villa in geen geval ten koste mocht gaan van het Doornduin. Villa Iled is georiënteerd op de Scheveningseweg; voorgeschreven werd om het Doornduingebied visueel en fysiek te verbinden met de groenstrook langs de Scheveningseweg, om zodoende de historische zichtlijn op het duingebied te herstellen. Het gebied om de villa moest vrij blijven van auto's, parkeren moest in een ondergrondse garage, en het terrein aan de voorzijde van de Scheveningseweg moest opnieuw groen worden ingericht, waardoor deze plek weer kwaliteit kreeg.

Na jaren van heen-en-weer gepraat en plannenmakerij die volgden, pakte Compartijn, een particuliere zorgorganisatie gespecialiseerd in kleinschalige en luxe ouderenzorg, onderdeel van de Facilicom Group, deze uitdaging aan en gaf opdracht de vrijwel volledig vervallen villa te restaureren. Na een ingrijpende transformatie en uitbreiding vestigde Compartijn in december 2017 er het kleinschalig verzorgingshuis Huize De Regentes, met 26 appartementen en gezamenlijke ruimten voor ouderen met dementie of een fysieke beperking. In juni 2019 verrichtte Kavita Parbhudayal, wethouder Zorg, Jeugd en Volksgezondheid van de gemeente Den Haag, de officiële opening. Zij deed dit door samen met de 93-jarige Pim Kolff, kleinzoon van de oorspronkelijke bewoner Pieter Kolff, de oude naam te onthullen.

Jan Bron Dik

Onthulling van de oude naam, door wethouder Kavita Parbhudayal en Pim Kolff (foto @KParbhudayal)